

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบัน ประชากรชาวพื้นเมืองมีจำนวนกว่า 370 ล้านคน โดยกระจายอยู่ใน 70 ประเทศทั่วโลก (United Nations, 2012) ในยุคล่าอาณานิคม จนกระทั่งถึงยุคการสร้างรัฐชาติ (nation-state building) ชนพื้นเมืองเหล่านี้ถูกมองจากประเทศเจ้าอาณานิคมว่าป่าเถื่อน คุร้าย ไร้อารยธรรม (Tauli-Corpuz, 2008, p. 82) โดยประเทศผู้ล่าอาณานิคมได้นำวิถีชีวิตของชาติตะวันตกมาเป็นมาตรฐานในการวัดและตัดสินวิถีทางที่ควรจะเป็น การเข้ามาของ ประเทศล่าอาณานิคมส่วนใหญ่ใช้ความรุนแรงและเอาเปรียบ เช่น การบุกรุกพื้นที่ แย่งชิงทรัพยากร และหลายครั้งทำลายวิถีการดำรงชีวิต ชนบประเพณี ความเชื่อแบบดั้งเดิมของชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ก่อนลงทั้งหมด ผลจากการกระทำดังกล่าวนอกจากก่อให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน ยังคงฝังรากลึก สร้างความขัดแย้ง และสร้างปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมืองแก่ชนพื้นเมืองในหลายประเทศมาจนถึงปัจจุบัน (Grenier, 1998)

การเรียกร้องและต่อสู้เพื่อสิทธิของชนพื้นเมืองเหล่านี้มีมาโดยตลอด เนื่องจากการถูกกระทำจากประเทศผู้ล่าอาณานิคมอันสะท้อนความไม่ยุติธรรม เช่น การไม่ยอมรับและการเหยียดผิว อันเป็นมูลเหตุขับให้ชนพื้นเมืองต้องเรียกร้องสิทธิที่ควรจะได้รับต่อรัฐชาติ อย่างไรก็ตามการเรียกร้องสิทธิดังกล่าวเริ่มเป็นผลเมื่อภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง อีกทั้งเป็นช่วงที่ได้รับแรงสนับสนุนจากทั้งสื่อมวลชนและองค์การระหว่างประเทศอย่างเช่น องค์การสหประชาชาติ ที่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1945 สอดคล้องกับกระแสขนรับจากทั่วโลกในเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน ความยุติธรรม และความเท่าเทียมทางสังคม ประเด็นเรื่องสิทธิของชนพื้นเมืองจึงกลายเป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจจากองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจน

นักวิชาการและองค์การพัฒนาเอกชนทั่วโลก โดยเฉพาะการรักษาไว้ซึ่งความโดดเด่นของชนพื้นเมือง ทั้งในเรื่องวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษา และการป้องกันไม่ให้เกิดประเด็นเรื่องการแบ่งแยก การคัดค้าน การเอาเปรียบ และถูกทำให้ไม่มีความสำคัญเป็นหน้าที่ของทุกประเทศในการกำหนดนโยบายเพื่อตอบรับกับกระแสการพัฒนาในยุคปัจจุบัน

ประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์เป็นสองประเทศที่ตั้งอยู่ในแถบมหาสมุทรแปซิฟิกใต้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอยู่มาก ทั้งในเรื่องของประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวิถีชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ทั้งสองประเทศมีจำนวนชนพื้นเมืองอาศัยอยู่ร่วมกับชาวยุโรปมากกว่าสามศตวรรษแล้ว ในปัจจุบัน จำนวนชนพื้นเมืองอะบอริจินิสในออสเตรเลียคิดเป็นร้อยละ 2.5 (Australian Bureau of Statistics, 2008) และ จำนวนชนพื้นเมืองเมารีในประเทศนิวซีแลนด์ คิดเป็นร้อยละ 14.6 (Statistics New Zealand, 2012) ของประชากรทั้งหมด โดยทั่วไปสถานะด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของชนพื้นเมืองมีความด้อยกว่าชาวยุโรปผู้อยู่อาศัยในประเทศอย่างเห็นได้ชัด

ปัญหาในปัจจุบันของชนพื้นเมืองมีให้เห็นโดยทั่วไป เช่น เรื่องความยากจน การศึกษาต่ำ ปัญหาสุขภาพและความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม และปัญหาอาชญากรรม การใช้ยาเสพติด การก่อวินาศกรรม ติดยา ฆ่าตัวตายและความรุนแรงในครอบครัวนั้น (Foley & Frederick, 2006; Shantz, 2010, p. 229) หากแต่ในเชิงเปรียบเทียบดูเหมือนว่าสถานะของชนพื้นเมืองนิวซีแลนด์จะอยู่ในระดับที่ดีกว่าชนพื้นเมืองในออสเตรเลีย ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นผลกระทบจากการล่าอาณานิคมและจากนโยบายของรัฐต่อชนพื้นเมืองตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันทั้งสิ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษานโยบายต่อชนพื้นเมืองในแง่สาระสำคัญ และปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศ

ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยศึกษาตั้งแต่ยุคล่าอาณานิคม ยุคปลดปล่อยอาณานิคม ยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย
2. เพื่อศึกษาสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศนิวซีแลนด์
3. เพื่อเปรียบเทียบสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย

และนิวซีแลนด์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบาย

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ตั้งใจศึกษาสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองของประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และนำมาเปรียบเทียบในแง่ของสาระสำคัญของนโยบายและปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองของทั้งสองประเทศ โดยผู้วิจัยตั้งใจศึกษานโยบายต่อชนพื้นเมืองเริ่มตั้งแต่ยุคล่าอาณานิคม ยุคปลดปล่อยอาณานิคม หลังสงครามโลกครั้งที่สอง จนกระทั่งถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2555)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชนพื้นเมือง หมายถึง ประชากรที่เชื่อว่าตนมีความเชื่อมโยงกับบรรพบุรุษและระบุตัวตนของตนผ่านทาง การบอกเล่าหรือการเขียนว่าตนเป็นผู้สืบทอดเชื้อสายจากผู้อยู่อาศัยดั้งเดิมของแผ่นดินบ้านเกิด และอยู่ร่วมกันในลักษณะชุมชน มีเครือข่ายญาติ รวมถึงวัฒนธรรมชนบประเพณี และภาษาท้องถิ่น ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของตนอย่างชัดเจน

นโยบายต่อชนพื้นเมือง หมายถึง หลักการ วิธีปฏิบัติ และแนวทางในการดำเนินงานที่รัฐบาลมีต่อชนพื้นเมืองซึ่งอาศัยอยู่ในแผ่นดินเดียวกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายต่อชนพื้นเมืองของประเทศ ออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร (Documentary research) เนื่องจากเป็นการศึกษานโยบายชนพื้นเมืองใน ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ ซึ่งไม่สามารถเก็บข้อมูลจาก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผ่านวิธีการอื่นๆ เช่น สัมภาษณ์ หรือ สังเกตการณ์ ดังนั้นการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารจึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งของเอกสารที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

- (1) หนังสือ และตำราทั้งภาษาไทยและอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย อันมีประโยชน์ในส่วนของ การทบทวนวรรณกรรม และสร้างประเด็นเพื่อการเก็บรวบรวม ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
- (2) หนังสืออ้างอิงทั่วไป เช่น สารานุกรม พจนานุกรมเฉพาะสาขาวิชา
- (3) วิทยานิพนธ์ หรือ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย
- (4) บทความจากวารสารทางวิชาการ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเด็นวิจัย
- (5) หนังสือพิมพ์ ของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์
- (6) เอกสารทางราชการ ได้แก่ ประกาศ คำสั่ง พระราชบัญญัติ ของออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

(7) แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ พรรคการเมือง ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการวิจัยชิ้นนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารเท่านั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และพิจารณาความน่าเชื่อถือของเอกสารก่อนจะนำมาใช้ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ 1) ข้อมูลมีแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ 2) ผู้เขียนมีความรู้ ความสามารถและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ 3) ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาในเอกสาร โดยเฉพาะเรื่องเวลาและปี.ศ จากเอกสารหลายๆ เล่มประกอบกัน 4) ในกรณีที่เป็นเว็บไซต์ หรือแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ต้องมีชื่อผู้เขียนหรือหน่วยงานชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยแล้วทั้งหมด ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งเอกสารต่างๆ โดย เน้นการแยกแยะและรวบรวมประเด็นเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยผู้วิจัยได้คัดสรรเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับงานวิจัย และได้นำเสนอข้อมูลในแง่มุมใหม่ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยเดิม โดยสรุประเบียบวิธีวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานในการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ (สุวิมล ติรกานันท์, 2554, หน้า 56)

สำหรับการนำเสนอข้อมูล แบ่งเป็นแต่ละบท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 นโยบายต่อชนพื้นเมืองของประเทศออสเตรเลีย

บทที่ 4 นโยบายต่อชนพื้นเมืองของประเทศนิวซีแลนด์

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบความเหมือนและความแตกต่างของเนื้อหาสาระของนโยบายต่อชนพื้นเมืองของทั้งสองประเทศ
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องนโยบายต่อชนพื้นเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมือง
3. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่อชนพื้นเมืองชนกลุ่มน้อย หรือ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสในประเทศอื่นๆ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน